

Hiztegitxo

Hobeto irakurtzen laguntzeko

abagune egokiera, une aproposa (<i>ocasión</i>)	Ez zen hura, baina, ikuskari zume haien alderik onena. Alderik onena zen abagunerako mozorroak egiten zizkiela amamak Brunori eta Greteli.	93
abiaburu hasiera	Abiaturua nahiko polita zuen.	38
adeitasun kortesia, jendetasuna	...erantsi zuen, zeren eta berri bitxiak eta mingarriak baziren ere, Brunok ez baitzituen zertan urratu irakatsi zizkioten adeitasun arauak.	14
aditu sumatu	...sukaldeko labean afaritarako erretzen ari ziren behikiaren usain gozoa aditu ahal, ordea, erabaki zuen hobe izango zela	136
ahaide senidea, familiakoa	...aitak, aitaitak, osabak, elkarren gisako norbanakoak eta edonoren iraganbidean bizi zirenak eta inongo ahaidetik ez zutela zirudienak...	44
ahalik eta urrunen albeit urrunen	...zeintzuengandik hobe baitzen ahalik eta urrunen ibiltzea, zuhurtziaz.	12
aho batez guztiak batera, unanimitatez	Aitak eta amak aho batez erabakia hartu zuten.	100
aise erraz	...Brunok pentsatu zuen handik aise begiratu ahal izango zuela kanpoaldera...	27
aitaita aitite, aitona	Aitaita harro-harro zegoen bere semea uniforme-jantzi berriarekin ikusteaz, baina amama zen hunkituta ez zirudien bakarra.	95
aitzitik berriz, ordea	... aitzitik , tentelkeriak baino ez zizkion aipatu orduan.	160
aldarazi aldaketa eragin	Besterik zer egin dezakegu, ba, azken batean? Ez dagokigu, guri, gauzak aldaraztea .	70
amore eman etsi, onartu	...baina, isilean amore eman zuen...	31
andana piloa, mordoa	Ostera begiak zabaldu zituenean, ez zirudien bere kabuz ibili zebilenik, baizik eta jende andana hark herrestan zeramala...	211
anker krudela, bihozgabea	...nahikoa hazi ahal izango zen berriro beren etxera itzultzen zirenerako, eta, hartara, aurrerantzean ezin izango zuten hain anker jokatu berarekin.	31
antzeratu imitatu	...amak agindu baitzion begirunez tratatu beharra zeukala Maria, eta ez antzeratzeko inolaz ere aita hari hitz egiteko zuen modua.	9
apartsu bisduna (<i>espumoso</i>)	...batzuetan gizonetakoak eta emakumezkoak aurkitu ohi zituen haietara eserita, edari apartsuak edanez eta ozenki barrez...	21
arakatu miatu	...esparru osoa arakatzen , miatu eta miatu, froga argigarriren baten bila.	209
arau murriztaile zorrotza, aukerak mugatzekoa	...zeina uste izatekoa baita etxe zaharrean bezalako arau murriztaileen pean egongo zela...	20
arbi baratze landarea (<i>nabo</i>)	Haietako zenbait bete-beteak, porruz eta onddoz ez ezik, arbiz eta muskilez gainezka zeudenak...	20
arestian lehentxeago, duela gutxi	Ile beltz sarria, berri, arestian lakaz espraieztatua zuen...	47
arrangura kezka	Eta joan egin zen, otzan-otzan, inolako arrangurarik agertu gabe; pozik ere bai, aurrerantzean berdin baitzion zer egin ziezaioketen.	216
arrapaladan lasterka, arineketan, ziztuan	... arrapaladan irtena baitzen handik sagu hil baten itxura osoa zeukan zerbait zeramala eskuan.	35
artean orduak, oraindik ere	...jostailuak eta liburuak artean kutxetatik atera gabe.	23
asaldatu aztoratu, urduritu	Brunok ez zuen bere inguruan nork haserrearaziko eta asaldaraziko .	179
ataka estualdi, kinka larria	...haserrekor, Mariak ataka gaiztoan jarri nahi izan balu bezala berariaz.	63

atergabe etengabe, gelditu gabe	Herr List jaunaren goizeko eskolek iraun zuten artean, atergabe aritu zuen. Bazkalorduan, atergabe aritu zuen.	155
atontu prestatu, apailatu	Nire amak atontzen zizkion arropa guztiak kontzerturako.	66
atxiki oratu, lotu, itsatsi	...baina sekula ez zen gai izan haien izenak gogoan atxikitzeko .	115
aurki laster	Zoritxarrez, denbora franko emango dugu aurki gerrari buruz hitz egiten.	74
azaburu aza-hostoen <i>mototsa</i>	Bata bestearen gainean pilatutako erretiluetan azaburuak , azenarioak , azaloreak eta artaburuak zituztenak salgai.	20
balihoa bezala joango balitz bezala	...eskuak bata bestearen kontra bihurrikatzen zituen, urduri, esan nahiko ez lukeen zerbait esatera balihoa bezala ...	9
barrunbe norberaren barrenaldea	Bazekien bere barrunberik zokondoenekotik gora zetorkion min hark kanpoaldera egin ziezaiokeela.	22
bazter-nahasle endredatzailea	...horrek esan nahi zuen beste mutikorik ere ez zela, jolaserako, ez lagun ez bazter-nahasle modukorik.	19
bederen behintzat, gutxienez	Galdetu diot ea astean behin, bederen , irakurri ahal izango ditugun, baina ezetz erantzun dit...	145
begitarte aurpegia, bisaia	... begitarte malenkoniatsua ageri zuen.	109
behingoagatik azkenean behintzat	...konturatu zen harekin bat zetorrela behingoagatik .	32
beirateria kristalezko piezen jokoa	...esan zuen amak, kutxa bat zabaltzen zuela, hantxe baitzegoen hirurogeita lau piezako beirateria ...	21
bekaiztu inbidia izan, haserretu	—Nik ez dut normalean kizkurtuta izaten ilea —esan zuen Gretelek, nebak emakumearen arreta osoa bereganatu zuelako bekaiztuta .	125
bekozkoa ilundu bekokia zimurtu	—Polonia —esan zuen Brunok, pentsakor,[...]—. Ez da Alemania bezain bikaina, ezta ba? Bekozkoa ilundu zuen Shmuelek.	114
berariaz apropos, nahita	...haserrekor, Mariak ataka gaiztoan jarri nahi izan balu bezala berariaz .	63
bere artean egin pentsatu berekiko	Amar begiratu zion Brunok une batez, txintik ere esan gabe, eta bere artean egin zuen ama ez zela behar bezain ongi makillatu goiz hartan...	10
bere kolkorako berekiko, bere kautan	Ergel hutsa dut aita —erantsi zuen bere kolkorako .	64
bere uztako berak sortua, berea	...Gretelen galderei ez erantzunarena egiteko ohitura baitzuen, eta trebea baitzen, arrebarenei erantzun ordez, bere uztakoren bat edo beste egiten hari.	31
beren kasa euren estilora	Badira zenbait gauza, hortxe egonean daudenak, beren kasako kontuetan bilduak, eta besteren kontuei jaramonik egin gabe, nork noiz aurkituko zain.	117
berripaper egunkaria, kazeta	Ez duzu sekularik berripaperik irakurtzen, ala? —Arren, ez deitu tentel, nebari! —esan zuen amak.	120
bertatik bertara berehala, hurbil-hurbil	Eta orduantxe ikusi ahal izan zuen, bertatik bertara , Bruno kontaktzen aritu zitzaiona.	36
bide antza, nonbait	...eta aitak hemen geratu behar du lanean, Fierak egitismo handiak bide dituelako harentzat, baina gainerako guztiok etxera itzuliko gara.	196
bidezidor bidexka, lasterbidea	Handik harago zegoen bidezidorra eta, are harago oraindik, baso bat, berak noiz nola esploratuko zain.	34
bihurdikatu endredatu	...eskuak bata bestearen kontra bihurdikatzen zituen, urduri, esan nahiko ez lukeen zerbait esatera balihoa bezala...	9
bonet txanoa, kapela	Brunok azken ukituak eman zizkion bere moztarroari, eta buruan jarri zuen oihalezko bonet marraduna.	205

burrunbari zaratatsua	Brunok ez zuen aitaren ahots burrunbaria aditu inon ere, ez eta haren bota pisuen zarata astuna ere...	47
burtzoragarri zorabiagarria	...eta hura berarenganaino heldu zenean bakarrik amore eman zion, zeharo eta erabat, jirabiraka zebilkion zorabio-antzeko sentipen burtzoragarriari .	84
buru-belarri eginahalean, murgilduta	Ez zen jiratu ere egin, bere gelan zegoen buru-belarri .	35
buruargi adimentsua	Oso emakume buruargia da.	114
desenkusa aitzakia, eskusa	...atsekabezko keinua egin zuen orduan Brunok, desenkusa eta barkamen kontuez zeharo ahaztuta.	175
di-da arin batean, atoan	—Kontrakoa gaituk —erantzun zion Gretelek, di-da , eta eman berri zion erantzunaz askoz ere kontentago—. Bai halakoxeak gaituk. Kontrakoak.	183
diosal agur keinua edo hitza	...hitz bi ahozkatu zituen —aitak inoiz irudikatu baino askoz ere argiago eta ozenago—, soldaduren bati diosal egiterakoan esan beharreko haiexek.	59
doi-doi zehatz-mehatz	Goizero-goizero denok elkarrekin gosaltzen genuen, zazpitan doi-doi , eta gero anaia eta biok eskolara joaten ginen.	129
egitasmo proiektua, plana	...eta aitak hemen geratu behar du lanean, Fierak egitasmo handiak bide dituelako harentzat, baina gainerako guztiok etxera itzuliko gara.	196
egonean egon bere horretan, mugitu gabe	Badira zenbait gauza, hortxe egonean daudenak , beren kasako kontuetan bilduak, eta besteren kontuei jaramonik egin gabe, nork noiz aurkituko zain.	117
eldarnio delirioa, sukar ametsa	Bazen haren begietan eldarniozko bat, lehenago inoiz ikusi gabekoa, eta mutikoari ondoeza eragin ziona.	70
emeki-emeki poliki-poliki	...eta harekin igurtzi zion emeki-emeki belaunburua Brunori; min-keinu bat egin zuen mutikoak...	85
erdeinu mespretxua, gutxiespena	—Egingo dituzu lagun gehiago —esan zuen amak, eskua airean astintzen zuela, erdeinuz , mutiko batentzat munduko gauzarik errazena izango balitz bezala...	15
ergel hutsa leloa baino leloagoa	Ergel hutsa dut aita —erantsi zuen bere kolkorako.	64
erretilu azpila, bandeja	Bata bestearen gainean pilatutako erretiluetan azaburuak, azenarioak, azaloreak eta artaburuak zituztenak salgai.	20
errieta eman agiraka egin, bronka bota	—Nahikoa da, Bruno —esan zion bat-batean, errieta eman orain, eta zutitu egin zen...	15
errukigabe krudela	...jada ez zuten gogoko, agintari errukigabea bihurtu baitzen.	216
eskerga handi-handia, neurrigabea	Berlingo etxea eskerga zen.	19
eskuarki normalean	...horrek bitxia lirudike, eskuarki , baina oraingo honetan Gretelek bazekien zergatik zen.	38
eskudel baranda	... eskudelean behera irristan jaisten zen, oin-puntetan jarri eta Berlin osoa ikusten zuen.	23
ezbehar istripua, zorigaitza	... ezbehar bat gertatuko zitzaizula banekien...	84
ezgai halakoa inutil alaena!	Norbaitek esan zion: “Utikan hemendik hautsak harrotuz, ezgai halakoa! ”.	33
ezpaldu hondatu,	...hango hura ez zen inoiz ezpaltzen , eta uda oro goitik behera margoarazten zuen amak...	61
ezten ziztada, pintxazo	...likido berde batez betea, eta harekin igurtzi zion zauria, eta haren ezten zorrotzak erremin-oihuak eginarazi zizkion Brunori, “ai, oi, ei” esanarazi...	85
gainbegiratu errebasoa	...aurreko egunetako gertakarien gainbegiratu azkat bat egiten zuela.	10

gaiztotu zauria zornatu, txarto jarri	Eta zinbulu-zanbulutik erori nintzenean berak garbitu eta sendatu zidan erabat ebakia, bere hartan gaiztotu ez zedin, eta lotailu batez lotu zidan zangoa.	141
galant potoloa, itzela	Nire ustez, hutsegite galanta egin du.	64
gatibu atxilotua	—Ezagutzen al duzu mutiko hau? —esan zuen berriro ere Kotlerrek, are ahots apalagoz—. Preso gatibuekin hizketan aritu al zara?	173
gizabidetsu errespetuz, edukazioz	Izan ere, azken egun haietan ezin gizabidetsuago jokatu zuen mundu guztiarekin...	10
gizaseme pertsonea	...datorrela lana behar bezala egingo duen gizaseme bat.	33
gogaikarri jasanezina, aspergarria, astuna	Ez zitzaion bereziki gogaikarria irudituko.	11
goibel triste, burumakur	Shmuelek oso goibel zirudien bere istorioa kontatzen aritu zen bitartean.	133
goititu igoarazi, goratu	Ezin harroago naukazu, halako erantzukizuneko kargura goititu zaituztelako	96
grina irrika, gogo bizia	Brunori besarkada bat emateko grina bizia sentitu zuen Shmuelek.	207
gutizia kapritxoa	...ñir-ñir egiten zioten begiek, pozaren pozez, bizitzan ezer gutxi baitzuen gutizia kutunagorik oilasko hotza, tipulaz eta salbiaz barrubetea baino.	169
haraindi harago	...ez zen belar izpirik hesiaz haraindira .	38
harrezkero handik aurrera, geroztik	Harrezkero , Brunok ez zuen askotan ikusi amama, eta hari agur esateko aukerarik ere ez zuen izan...	98
hasperen arnasbehera, suspiria, intzeria	Amak hasperen egin zuen eta airean luzatu zituen eskuak...	10
hausnartu gogoetatu	...gero gorantz begiratu zuen ostera, semearen erantzuna astiro hausnartu nahian.	52
hautsak harrotuz joan arrapataka, hankei arin eraginez	Norbaitek esan zion: “Utikan hemendik hautsak harrotuz , ezgai halakoa!”.	33
hazpegi aurpegiaren eitea (<i>rasgo</i>)	Gizon txiki samarra zen, argal-argala, hezurra eta azala baino ez, eta hatz luzeak zituen, eta hazpegi hezurtsuak.	88
haztatu ukituz sentitu	—Polonia —esan zuen Brunok, pentsakor, hitz hura mihi-puntaz ondo haztatuz —. Ez da Alemania bezain bikaina, ezta ba?	114
herrestan arrastaka, narras	...ez zirudien bere kabuz zebilenik, baizik eta jende andana hark herrestan zeramala...	211
hertsatu estutu	...ukabiltzeraino hertsatu zituen eskuak...	64
higuigarri nazkagarria	Ez zitzaion hura izendatzeko modu samurragorik bururatu: higuigarri hutsa zen etsi-etsian.	82
histua asea, betea	...bazirudien gero eta txikiago bihurtzen ari zela, [...] haren masailek ere histuak ziruditen zeharo, ia kolore gabe bihurtzeraino.	145
hitzetik hortzera bat-batean, ia pentsatu gabe	...erantsi zuen, esamolde berri hura boteaz, hitzetik hortzera erabiltzeko erabakia hartua baitzuen.	21
hitzordu zita, elkartzeko ordu adostua	...nik, behintzat, hitzordua egina daukat antzokira...	119
hizpide hizketa-gaia, solasgaia	Brunori begira geratu zen Samuel, baina ez zion ezer esan, eta Brunok hizpidea aldatzeko irrika bizia sumatu zuen...	114
horail adats horikoa, rubio/a	Lehenik, afaritan izan zituzten Fiera eta harekin etorri zen emakume horail ederra...	94

horixe jakina, noski	— Horixe ekarri ditudala –ihardetsi zion arrebak–. Ene!	31
hunkitu emozionatuta, zirrara sentitu	Aitaita harro-harro zegoen bere semea uniforme-jantzi berriarekin ikusteaz, baina amama zen hunkituta ez zirudien bakarra.	95
huntz landare igokaria (<i>hiedra</i>)	Batzuetan, arratsalde epeletan, gogoko nuen hantxe esertzea, eguzki-argitan, eta nire askaria jatea, urmael ondoko huntzaren gerizpean.	63
hutsegite ez asmatzea (<i>fallo</i>)	Nire ustez, hutsegite galanta egin du.	64
ihardetsi erantzun, arrapostu	—Tira, Alemania delako denik eta herrialderik handiena – ihardetsi zion Brunok aitari...	114
ile-xerlo ile sorta, bereziki bekoki aurrean	Amari erakutsi zion arrautza, eta amak burua arakatu zion Greteli, ile-xerlo bakoitza banan-banan bereiziz eta haztatuz...	184
ingurumari aldamenean, ondoan	Berlingo etxearen ingurumari guztian baziren beste kale batzuk...	20
intzirika aieneka, negar mainaka	...begiak negarrez zerizkiola eta intzirika .	184
iradoki sujeritu, erdi esan	...berriro Berlinera itzul zitezela denak etorkizun hurbilean, eta ez hilabete buruan, Brunok iradoki zuenez.	36
iraulkatu buelta hartu	Amak esan zion amama hilobian iraulkatuko litzatekeela nork bidalia zen jakin izan balu.	178
irriño irribarretxoa	...halakoetan, irriño txoroak egitea galarazi behar izaten zion bere buruari.	73
irristan laban eginez	Goialdeko solairuan eskudelaren gainean jarri eta etxe osoan behera irristan jaistera baino, riiiiissssttt.	16
isil-misilka txutxu-mutxuka, ahapeka	Gretelek, isil-misilka , galdetu ez balio bezala.	42
itsumustuan ezustean, ustekabea	Hitzik esan gabe, Kotlerrek itsumustuan kendu zion liburua eskuetatik.	165
jokatu portatu	...zeren eta bere buruarekin zintzo jokatzekotan –eta beti saiatzen zen horrela jokatzin–, ez baitzekien erabat ziur zer lanbide zuen aitak.	12
kaiku zuntzuna, ergela, tentela	...atzeratzen nengoela, kaiku galanta nintzela...	54
kareore kareaz eginiko masa	Norbere etxea ez da eraikin bat, kale bat edo hiri bat, adreiluz eta kareorez egindako zer artifizial hutsa.	52
kaskamotz soildua, ilegabetua	Esku bat pausatu zuen bere buru kaskamotzean , eta haren lakarrak adierazi zion egun batzuetako ilea baino ez zitzaizola hazi artean.	198
kaskezur burezurra	...kontu hura azkenean kaskezurrean sartzea lortu zuelako.	183
kirrinka soinu bizi desatsegina	...une hartan kirrinka bat aditu zen kanpoaldean.	25
kliskatu begiak itxi-ireki	...begiak kliskatu zituen Brunok.	197
kontu-kontari aritu berriketan, hitz eta pitz	...elkarri kontu kontari aritu gara urtebete pasatxo inguruan.	197
kosk egin haginka egin	Kosk egin zion ezpainari Brunok. Espero zuen bere alde izango zuela Maria...	67
kox-kox atea jotzearen soinua	...atean kox-kox jo ere egin gabe.	31
kuiatxo kalabazina	Haietako zenbait bete-beteak, porruz eta onddoz ez ezik, arbiz eta muskilez gaitezka zeudenak; urazaz eta lekaz, kuiatxo z eta pastinakaz lepo...	20

kutunkeria gehiegizko lausengua	...erabat sinetsita baitzegoen kutunkeriarik gabe jokatu beharra zeukala, eta, Brunok onartu egin zion...	13
kuxidade desastrea	...panpinekin hizketan ari zela, alegia errieta ematen ari zitzaizela, bera kanpoan izan zen bitartean kuxidade halakoa sortu ziotelako...	161
larrutik ordaindu ongi pagatu	... larrutik ordaindu beharko dute...	23
lausotu difuminatu, ia desagertu	Apur bat baino ez zitzaion lausotu irribarrea aitari, eta une batez gainbegiratu bat egin zion gutunari...	52
leiar kristala	Gero, leiarren kontra bermatu aurpegia, kanpoaldera begiratu eta han zegoena ikusi zuen...	27
lepo bete-beterik	Haietako zenbait bete-beteak, porruz eta onddoz ez ezik, arbiz eta muskilez gainezka zeudenak; urazaz eta lekaz, kuiatxoz eta pastinakaz lepo ...	20
lerde-jario adurtia, adurrez bustia	...musu lerde-jarioak ere ematen baitzituzten.	51
lerratu irrist egin, labaindu	...uste baino arinago lerratu zitzaizkion hitzak ahotik.	156
litekeena baliteke, posible da	— Litekeena dun –esan zuen Brunok, bai baitzekien arreba baino gazteagoa zela...	40
lokaztu basaz betea	...hantxe utzi behar baitzituen Brunok ere bere oinetako lokaztuak kaletik etxerakoan...	46
loki buruaren belarri aurreko gunea	Lokietatik igarri zion Brunok ile horail-horaila zuela, naturala ez emateraino horikara ia.	25
lotailu benda, hesgailua	Eta zinbulu-zanbulutik erori nintzenean berak garbitu eta sendatu zidan erabat ebakia, bere hartan gaiztotu ez zedin, eta lotailu batez lotu zidan zangoa.	141
lotinanta tenientea	Kotler lotinanta urrats luzeak eginez ibiltzen zen, artean, bere bota beltzak jantzita...	99
makulu muleta	...beste batzuk makuluekin zebiltzan.	42
malenkoniatsu tristurazkoa, goibela (melancólic)	Mutiko hura Bruno baino txikiagoa zen, eta lurtean eserita zegoen, eta begitarte malenkoniatsua ageri zuen.	109
mamurtu murtxikatu, mastekatu	...xehe-xehe mamurtu baina artean irentsi gabeko opil zati bat.	14
marisorgin neska/emakume alua, gaiztoa	—Sei urte bakarrik dituzula, ezta ba? —tematu ohi zitzaion marisorgin beldurgarria...	30
marrantatu katarrotua	—Noiz? —galdetu zion, ahots marrantatuaz , eztarria urratu izan balitzaio bezala.	196
miatu arakatu	...zeren eta ez bazion ere etxeratu eta norbait bere gauzak miatzen aurkitzea.	9
miazkatu milikatu, txupatu	Ezpainak miazkatu zituen Brunok, eta gero beste aldera begiratu zuen. Nonbait, ez zitzaion burutazio ona iruditu aitaren begiradari tinko eustea.	56
minberatu minduta	...erabat minberatuak zituen besoa eta zangoa.	83
mortu bakartia	Etxe berria, ordea, bera bakar-bakarrik zegoen leku huts eta mortu batean, eta han ez zen beste etxerik ageri ikusmenean...	19
motots moñoa	...buruaren atzeko aldean sare-itxurako motots batean bildua.	9
muskil ernamuina (<i>brote</i>)	Haietako zenbait bete-beteak, porruz eta onddoz ez ezik, arbiz eta muskilez gainezka zeudenak...	20
mutiko mutil gaztea	<i>Pijama marradunaz jantzitako mutikoa</i>	

nahaste-borraste nahaspila	...ez zuen gogoratzen inolako nahaste-borrasterik sortu zuenik.	10
neskame otseina, zerbitzaria	...harrituta geratu zen Bruno bere gelan aurkitu zuelako Maria, familiako neskamea .	9
nonbait antza, itxuraz	Nonbait , ez zitzaion burutazio ona iruditu aitaren begiradari tinko eustea.	56
ñimiño txiki-txikia	...esan zuen berriro, hitzak zipriztinka ateratzen zitzaizkiola, zehe-zehe mamurtu baina artean irentsi gabeko opil zati ñiminoz beteta balu bezala ahoa.	14
ñir-ñir diz-diz, distira	... ñir-ñir egiten zioten begiek, pozaren pozez, bizitzan ezer gutxi baitzuen gutizia kutunagorik oilasko hotza, tipulaz eta salbiaz barrubetea baino.	169
ohore-domina gerra kondekorazioa	...baina aitarena bezalako uniformea zuen soinean, nahiz eta harenak baino ohore-domina gutxiago izan apaingarri.	25
ondoez ezinegona, disgustua	Bazen haren begietan eldarniozko bat, lehenago inoiz ikusi gabekoa, eta mutikoari ondoeza eragin ziona.	70
orban mantxa	...konturatu zen hasiera bateko zera hura ez zela tita bat, ez orban bat, ez pinporta bat, ez eta irudi bat ere, baizik eta pertsona bat.	108
ostera berriro ere	Ostera begiak zabaldu zituenean, ez zirudien bere kabuz ibili zebilenik, baizik eta jende andana hark herrestan zeramala...	211
otu okurritu, bururatu	Gretelen nebari, berriz, azken burutazio bat otu zitzaion ehunka lagun haiei begira zegoela,...	44
otzan apala, umila	...agindupeko apal eta otzana baino ez zen arreba.	39
paraturik jarrita, ipinita	...sorbaldaren alde banatara orekatsu paraturik ageri zituen panpinak bere txirikorda urre-koloreak, haietatik nork noiz tira egingo zain.	36
pinporta garaua, pikorta	...konturatu zen hasiera bateko zera hura ez zela tita bat, ez orban bat, ez pinporta bat, ez eta irudi bat ere, baizik eta pertsona bat.	108
pisu handi-astuna	Brunok ez zuen aitaren ahots burrunbaria aditu inon ere, ez eta haren bota pisuen zarata astuna ere...	47
pitzatu eta zartatu arrakalaz bete	Sabaiaren margolan zuria pitzatzen eta zartatzen hasia zen, modu zeharo itxuragabea...	61
purrustada brastakoan, indarrean	...jarleku huts pila eta leihoak ere bazituenera, eta haiexek jaitsi ahala aire freskoa purrustadan sartzen zenera.	47
puxtarri jolasteko bolatxoa, kanika	...bestela, bost puxtarri gutxiago, eta ostera goitik beherakoei ekitera.	17
sarkasmo ironia latz mingarria	...esan zuen Gretelek, sarkasmo burlaizez, hamahiru urte bete baitzituen berriki, eta sofistikatorik sofistikatuentzat baitzeukan sarkasmoa —.	160
sarri ugaria, zarratua	Ile beltz sarria , berriz, arestian lakaz espraieztatua zuen...	47
setatu tematu, egoskortu	—Autsbiz izena din —protesta egin zion Brunok. —Ezetz, ba — setatu zitzaion arreba, eta esparruaren izena zuzen eta egoki ahoskatu zion nebari.	181
sinesgogor sinestu ezinik (<i>incrédulo</i>)	—Ez al dut baimenik pentsatzen dudana esateko? —galdetu zion berriro, sinesgogor .	69
so begirada	...eta hormaren kontra geratzen zen, zutik, eta geldi-delgi, ez aurrera ez atzera begiratzen zuela auskalo non galdua zuelarik soa .	144
sor eta lor zur eta lur, harrituta	...halako itxura izango ote zuen zerbaitek sor eta lor uzten zuenean.	119
soropil ondo jagondako belardia (<i>cespe</i>)	Bruno besoetan hartu eta soropila zeharkatu zuen Pavelek, ostera etxe alderantz eginez.	84
suhartasun inpetua, kemen bizia	—Zoragarri! —esan zuen Brunok, uneko suhartasunak gogoberoturik.	199

sumatu sentitu	Oinaze ohiz kanpoko bat sumatu zuen bere baitan.	38
taxuz egokiro	...hitz egokiak aukeratu eta taxuz ahoskatu nahiko balitu bezala, baina gero hobeto pentsatu bide zuen eta guzti-guztiak baztertu zituen.	62
tematu egoskortu, petral jarri	—Sei urte bakarrik dituzula, ezta ba? — tematu ohi zitzaien marisorgin beldurgarria...	30
tentetu artez jarri, zutitu	—Lagun asko al dituzu? —galdetu zion Brunok, burua alde baterantz tentetuz , eta erantzuna entzuteko zain-zain.	113
tentu zuhurtasuna, kontuz aritzea	...zeren eta bestela inolako arretarik eta tenturik gabe aterako baitzizkion gauza guztiak.	17
tita orezta, peka	Une hartantxe, ordea, tita -antzeko zerbait agertu zen urrunean, eta begiak txiki-txiki egin zituen zer izan zitekeen ikusteko.	107
tupustean kolpean, bat-batean	...mutikoa zertan zebilen ikustean, tupustean geratu zen.	137
tutik ere ez ulertu ezertxo ere ez ulertu	Harriduraz begiratu zion Brunok. Ez zuen tutik ere ulertzen .	87
txilardi txilar lekua (<i>brezal</i>)	... txilardi mortu eta lainotsu bateko jauregi erraldoi bateko zokoren batean.	38
txintik ez esan isil-isilik	Amari begiratu zion Brunok une batez, txintik ere esan gabe , eta bere artean egin zuen ama ez zela behar bezain ongi makillatu goiz hartan...	10
txirikorda trentza	...panpinak bere txirikorda urre-koloreak...	36
ubeldura odolbilda, moratoia	...beltzune eta ubeldura mordoa ageri zuen aurpegian	175
ukabilka esku itxiaz kolpeka	...gorputzak horman islatzen zion itzalaren kontra ukabilka .	73
ukalondo ukondoa	Baina, alde paretik- esan zion nebari, ukalondoaz alde batera baztertzen zuela.	36
ukendu pomada, baltsamoa	...berak ekarri ninduen hona, eta ebakia garbitu eta sendatu zidan, eta ukendu berdearekin igurtzi...	139
urratu desegin, eten	Ez zioten hitz erdirik egin elkarri une batez, eta azkenean aitak urratu zuen isilunea.	51
utikan alde hemendik!, utzi bakean!	Norbaitek esan zion: “ Utikan hemendik hautsak harrotuz, ezgai halakoa!”.	33
xehatu zaticatu	Izan ere, Paveli buruzko kontuak kontatzen airtu zait, alegia barazkiak xehatu eta gerora mahaira zerbitzatzen dizkigun gizonari buruzkoak.	141
xerra filetea	...lagunaren alderantz makurtu eta oilasko xerrak eskura ematen zizkiola.	171
xuxurlatu ahapeka, murmurikatuz	...elkarri xuxurlaka baino hitz egiten ez ziotenak.	21
zakar jokatu moldegaizki, modu desatseginea	...bai baitzekien inoiz ez zegoela inolako arrazoirik inorekin zakar jokatzeko .	69
zeharo guztiz, erabat	...eta hura berarenganaino heldu zenean bakarrik amore eman zion, zeharo eta erabat, jirabiraka zebilkion zorabio-antzeko sentipen burtzoragarriari.	84
zilipurdika txiribuelbaka	...urratsez urrats, lurrera zilipurdika erortzeko arriskuari...	202
zinbulu-zanbulu txinboa, leria (<i>columpio</i>)	— Zinbulu-zanbulu bat egin dut, eta muturrez aurrera erori naiz handik — azaldu zion amari—.	89
ziplo bat-batean, brausta	...gogora ekarri zuen, orobat, bizikletatik ziplo erori zeneko hura.	158

ziztrin baliogabea, ezdeusa	...Brunok sei urte ziztrin ditu –esan ohi zuen marisorgin beldurgarri haietako batek...	30
zoko-moko bazterra, txokoa	Ehunka zoko-moko eta zirrikitu ezkutu zituen esploratzeko.	103
zuntzun ergela, leloa	Berrito leihotik begiratu zuen Gretelek, eta baietz egin zion buruaz, ez baitzen hain zuntzuna ere arrazoi zuelakoan tematzeko...	